

Borås kommun
boras.stad@boras.se
Rektorn vid Hestra Midgårdskolan
ingela.altinell@boras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Hestra Midgårdskolan
i Borås kommun

Tillsyn i Hestra Midgårdskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borås kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hestra Midgårdskolan besöktes av Skolinspektionen den 5 och 6 februari 2013.

Fakta om skolan

Hestra Midgårdskolan ligger i Borås norra utkant. Skolan ligger i en byggnad som också innefattar förskola, fritidsgård, äldreomsorg med serviceboenden och gruppboenden, bibliotek, restaurang samt en idrottshall. Hestra Midgårdskolan har cirka 280 elever i 14 klasser från förskoleklass till årskurs 6 varav cirka 160 går på fritidshem. Dessutom finns det cirka 50 barn som går i förskolan.

Skolan redovisar i den till Skolinspektionen inskickade verksamhetsredogörelsen en sammanställning av elevernas resultat i årskurserna 3, 5 och 6. För läsåret 2011/12 visar skolans sammanställning för årskurs 3 att 80 procent av eleverna nådde de nationella målen i ämnet matematik, 83 procent i svenska och 100 procent i svenska som andraspråk. Det saknas uppgifter för de naturorienterande ämnena och för de samhällsorienterande ämnena. För eleverna i åk 6 visar sammanställningen att samtliga elever nådde de nationella målen i ämnena bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, biologi, fysik, kemi, slöjd, geografi, historia, religion, samhällskunskap, teknik och svenska som andraspråk. Men i de ämnen där det finns nationella prov varierade resultaten. I engelska nådde 82 procent de nationella målen, i matematik nådde 82 procent de nationella målen och i svenska nådde 88 procent de nationella målen vid läsårets slut våren 2012.

Offentlig statistik visar när det gäller eleverna i årskurs 3 läsåret 2011/12 att 82 procent nått kravnivån på samtliga delprov i matematik och 100 procent har nått kravnivån på samtliga delprov i svenska eller svenska som andraspråk.

Offentlig statistik visar också när det gäller eleverna i årskurs 6 på Hestra Midgårdskolan att 100 procent nått kravnivån på samtliga delprov i matematik och engelska läsåret 2011/12. För ämnena svenska och svenska som andraspråk saknas uppgifter.

Helhetsbedömning

Hestra Midgårdsskolan är en skola med goda kunskapsresultat och det är vid tidpunkten för Skolinspektionens besök ingenting som tyder på att eleverna inte är trygga och har studiero.

Skolinspektionen bedömer att skolan ger stöd till elever i behov av särskilt stöd men att det finns brister i utformningen av det särskilda stödet som måste åtgärdas. Det finns även brister i utformandet av de skriftliga omdömena där de framåtsyftande delarna i omdömena behöver utvecklas för att ge eleverna möjligheter att veta vad de ska göra för att kunna utvecklas så långt som möjligt i respektive ämnen som de får undervisning i.

För att utveckla undervisningen måste skolan, på ett bättre sätt än för närvarande, arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet. Det innebär att rektor måste se till att skolan fortsättningsvis tar fram en samlad bild av kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser där det finns kunskapskrav och använder den som en utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet.

Elevhälsans arbete behöver på ett tydligare sätt kopplas till skolans förebyggande och främjande arbete på ett sådant sätt så de blir ett stöd till lärarna i vardagen.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 6 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd utreds.
- Rektor ska se till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

I skollagen anges att om det framkommer att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, så ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. I skollagen anges vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Lärare och elevhälsan uppger i intervjuer att det finns elever som förutom att de befaras inte nå kunskapsmålen även har sociala svårigheter, men att detta stödbehov inte har utretts och därför inte åtgärdats inom ramen för åtgärdsprogram. Dock uppger elevhälsans personal att dessa elever vanligen får stöd på annat sätt via samtal med elevhälsans personal om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektor, lärare och elevhälsans personal menar att de flesta elever får det särskilda stöd som de behöver, men att detta inte alltid dokumenteras i åtgärdsprogram.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte vilka elevens behov är utan det är mer en beskrivning av vilka åtgärder som skolan avser att genomföra för ökad måluppfyllelse. Inte något åtgärdsprogram tar sin utgångspunkt i elevens behov. De börjar med långsiktiga och kortsiktiga mål, vanligtvis i punktform. Exempel på ett långsiktigt mål är att "Utveckla sin förmåga att fungera socialt med sina kompisar" och att "utveckla förmåga att koncentrera sig". Dessa mål antyder att det finns sociala behov och behov av studieteknik hos eleven men dessa behov beskrivs inte. Det anges inte heller hur målen ska nås rent konkret och det saknas en koppling mellan det man kan uppfatta som behov och föreslagna åtgärder. Det framgår inte heller hur innehållet i insatsen ska kunna följas upp och utvärderas då inte alla insatser finns med i åtgärdsprogrammet.

Av utredningen framgår att rektor inte alltid ser till att elevens hela behov av särskilt stöd utreds. De åtgärdsprogram som beslutats anger inte vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen omfattar inte heller alla de åtgärder som genomförs, vilket leder till att dessa åtgärder inte kan följas upp och utvärderas inom ramen för åtgärdsprogram och därför inte heller överklagas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Borås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter uppfylls och kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för skolans resultat och för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektor uppger att hon har kontinuerliga samtal med lärare om bedömning och att hon genomfört några lektionsbesök där planeringen av undervisningen varit bra. Rektor uppger även att hon pratat med specialpedagogen om att måluppfyllelsen är 100 procent i alla ämnen som det inte finns nationella prov i. Rektor har även haft uppe frågan vid en klasskonferens. Dock har det inte lett till några konkreta åtgärder i syfte att verka för att utbildningen utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen då det inte har genomförts någon systematisk granskning av kunskapsresultaten. Rektor uppger att det finns en systematisk granskning av kunskapsresultaten på individnivå då rektor träffar varje klasslärare tillsammans med övriga undervisande lärare i klassen samt specialpedagog minst två gånger per termin där man följer upp samtliga elevers kunskapsresultat.

Men lärare uppger att det inte genomförs systematiska och kontinuerliga uppföljningar av kunskapsresultaten och att det inte heller genomförs ett systematiskt utvecklingsarbete avseende värdegrundsarbetet och elevinflytande. Lärare uppger att de främst diskuterar elevernas resultat med varandra och i arbetslagen. Lärarna uppger vidare att det blir muntliga diskussioner men att det är oklart vilka beslut rektor tar för att utveckla utbildningen i spåren av de diskussioner som man har. "Vi har inte hela hjulet, vi är bra på att ta fram och kanske sätta igång - men inte bra på att omsätta våra idéer i handling", säger lärare vidare. Avslutningsvis uppger lärare att skolan saknar metoder för detta arbete och att de få analyser man gör inte leder till utvecklande åtgärder.

Enligt rektor är tanken att hon som rektor är "igångsättare" och att arbetslaget därefter under ledning av arbetslagsledaren ska fortsätta diskussionerna och omsätta idéerna i handling i arbetslaget. Rektorn uppger att hon träffar arbetslagsledarna varje vecka där arbetslagsledaren redovisar vilka pedagogiska frågor som diskuterats.

Rektor uppger att delar av elevhälsan inte finns med i skolans utvecklingsarbete avseende exempelvis värdegrundsarbetet och elevinflytande. Enligt rektor har inte skolpsykologen utrymme i tjänsten. Skolsköterskan arbetar 45 procent på skolan. Rektor uppger att hon vid flera tillfällen pratat med skolsköterskan om att hon vill ha med henne i det förebyggande arbetet och utvecklingsarbetet på skolan. Enligt skolsköterskan har hon inte tid för mer än det så kallade "basprogrammet" vilket enligt rektorn bekräftas av skolsköterskans chef. Elevhälsans personal uppger vid intervju att deras delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet brister. Elevhälsans personal uppger att de inte är delaktiga i arbetet med att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Av utredningen framgår att rektorn inte fullt ut bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Detta innebär att rektor inte tar ansvar för skolans resultat på skolenhetsnivå och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4 – 6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Borås kommun en anmärkning.

Borås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 6 september 2013.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i de individuella utvecklingsplanerna sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid skolan genomförs utvecklingssamtal en gång per termin och i samband med dessa upprättas en individuell utvecklingsplan och ges skriftliga omdömen. I flera av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del saknas sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt. Rektor uppger i intervju att de skriftliga omdömena inte alltid innehåller alla delar som ska finnas med. Rektor begär in slumpvis valda IUP och skriftliga omdömen men kan inte kontrollera alla. Rektor uppger att skolan använder sig av Borås stads stödmaterial för de skriftliga omdömena som utvecklingsenheten utformat. Lärare uppger i intervju att de skriftliga omdömena kompletteras genom att elev och vårdnadshavare vid utvecklingssamtalen får en muntlig information om elevens kunskapsutveckling. Av Skolinspektionens enkät framgår att vårdnadshavarna svarat att de får veta vad som krävs och att lärare informerar om vad som ska göras i skolarbetet.

Av utredningen framgår att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna inte anger vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt. Skolinspektionen bedömer att överträdelsen är mindre allvarlig då det vid tillsynen framkommer att skolans lärare framhåller att elev och vårdnadshavare vid utvecklingssamtalen får en muntlig information om elevens kunskapsutveckling. Huvudmannen tilldelas en anmärkning och ska avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen (2010:800).

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolans plan mot kränkande behandling anger inte de åtgärder som skäligen kan krävas vid utredning av kränkningar.

Motivering

Enligt skollagen ska en rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Hestra Midgårdskolan fick i ett beslut (dnr 45-2012:235) från Barn- och elevombudet (BEO) den 12 mars 2012 en anmärkning för bristande utredning i samband med misstänkt kränkning där samtal med eleven inte genomfördes som en del av utredningen. Vid tillsynen framkommer det att skolan inte vid det årliga upprättandet av Planen mot kränkande behandling har ändrat de bristfälliga utredningsrutinerna i enlighet med BEOs beslut. Enligt rektor bedrivs värdegrundsarbetet i övrigt ändamålsenligt. Enligt rektor och lärare förekommer kränkningar sällan på skolan som helhet.

Utredningen visar att det vid tillsynen av skolan inte framkommer annat än att huvuddelen av eleverna erbjuds en utbildning som präglas av trygghet och studiero. Men utredningen visar också att skolan rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska utredas inte har tydliggjorts i planen mot kränkande behandling på det sätt som påtalats i BEO beslut. Huvudmannen har därför inte tagit ansvar för att vidta åtgärder för att samma brist inte uppstår igen. Rektor vidtar åtgärder under pågående tillsyn och rättar till rutinerna för utredningen. Då bristen rättats till under pågående tillsyn och verksamheten i övrigt inte har några brister avseende trygghet och studiero avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

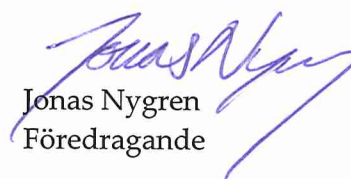
6 kap. 8 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Kjell Ahlgren och jurist Julie Svane deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Jonas Nygren
Föredragande

Bilaga: Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).